

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.234/2016/8.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Farkas Attila előadó bíró

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Szikinger István ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

... jogtanácsos

A per tárgya:

kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.166/2015/17.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi törvényszék 9.G.44.536/2014/14.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperes részére 1.000.000 (Egymillió) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek 1994. március 9-én együttműködési megállapodást kötöttek a ... védelmi képességének fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges feltételek biztosítása céljából. A szerződéskötést követően a felperes az erőforrásait az alperes által folyamatosan kilátásba helyezett haditechnikai kutatásfejlesztési, gyártási és gyártásfejlesztési feladatokra koncentrált, utóbb azonban a ...-csatlakozás folytán bekövetkezett alperesi érdekmúlás miatt az együttműködés okafogyottá vált. A felek a kialakult helyzet, az együttműködés meghiúsulásából eredő felperesi

kárigény rendezése érdekében 1999. november 23-án egyezséget kötöttek egymással, amelyben megállapították, hogy az 1994. március 9-én kelt együttműködési megállapodás hatályát veszti, és - egyebek mellett - rögzítették, hogy az alperes a felperessel együttesen keresi annak lehetőségét, hogy a felperest bevonhassa későbbi haditechnikai, fejlesztési és gyártási feladatok megvalósításába, és ezzel a felperes korábbi árbevétel-kiesését kompenzálják. Ez a további együttműködés azonban alapvetően nem valósult meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében az egyezségben foglaltak meghiúsulására tekintettel kártérítés fizetésére kérte az alperest kötelezni. Az elsőfokú bíróság T.002/2004/50. számú ítéletével a keresetet elutasította, a másodfokú bíróság pedig az SZTP.1/2007/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság azonban T.Pfv.1/2008/8. számú közbenső ítéletében részben hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet, és megállapította, hogy az alperes a felperessel szemben biztatási kár jogcímén helytállni tartozik a felperesnek az 1994. március 9-én kötött együttműködési megállapodásból keletkezett káraiért. Az összecszerűség tisztázása érdekében pedig visszaküldte a periratokat az elsőfokú bíróságnak.
- [3] A közbenső ítélet meghozatalát követően folytatódott eljárásban a felperes módosított keresetében 804.793.135 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.
- [4] Az elsőfokú bíróság a 9.G.40.865/2011/118. számú ítéletével 508.000.000 forint és ennek az 1999. november 24-től járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes igényt tarthat az 1994. és 1999 között felmerült és meg nem térült ráfordításai, az 1996. és 1999 közötti eredménykiesése, valamint az általa leszállított haditechnikai eszközök, vagyoni értékű jogok visszaadása kapcsán jelentkezett értékcsökkenés megtérítésére. A kár mértéke azonban pontosan nem határozható meg. Az elsőfokú bíróság ezért általános kártérítésként kötelezte az alperest 508.000.000 forint megfizetésére.
- [5] A másodfokú bíróság a 10.Gf.40.304/2013/4. számú részítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, az elmaradt haszon és az eszközök, vagyoni értékű jogok visszaadásából eredő értékcsökkenés megtérítése iránti kereseti kérelmeket elutasította, ezt meghaladóan pedig az elsőfokú ítéletet a perköltségre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán azonban a Kúria a Pfv.III.21.561/2013/6. számú végzésével a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott - a keresetet részben elutasító - rendelkezését a másodfokú perköltségre és a jogorvoslati részilletékre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság 10.Gf.40.031/2014/24. számú részítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott részét, valamint az 1994-1999. között meg nem térült felperesi ráfordítások megtérítése iránti kereseti kérelemnek helyt adó, a 10.Gf.40.304/2013/4. számú részítélettel már hatályon kívül helyezett elsőfokú ítéleti rendelkezést nem érintette, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a keresetet elutasította.
- [6] A jogerős részítélet indokolása szerint a megismételt másodfokú eljárás tárgyát az 1996. és 1999 közötti időszakra elmaradt haszon címén érvényesített kártérítési igénynek részben, 143.128.000 forint és járulékai erejéig, valamint az 1999. november 23-án megkötött egyezség alapján a felperes részére visszaadott haditechnikai eszközökben és vagyoni értékű jogokban bekövetkezett 190.218.276 forint értékcsökkenés megtérítése iránti követelésnek teljes egészében helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezések felülvizsgálata képezte. Az 1999. és 2004 közötti időszakra követelt 120.591.900 forint eredménykiesés (elmaradt haszon) megtérítése iránti kereseti kérelmet ugyanis az elsőfokú bíróság is alaptalannak ítélte és elutasította, az elsőfokú ítélet e rendelkezése pedig

fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. Az 1994. és 1999 között felmerült és meg nem térült ráfordítások megtérítése iránti kereseti kérelem tekintetében pedig az elsőfokú ítéletet már a korábbi részítélet hatályon kívül helyezte, és e vonatkozásban az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az 1994. március 9-én kelt együttműködési megállapodás olyan okból vált lehetetlenné, amelyért senki sem felelős. A megállapodás megszűnéskori elszámolás keretében ezért a felperes elmaradt haszna megtérítésére nem tarthatott volna igényt, így eredménykiesése megtérítését biztatási kár címén sem követelheti. Abból eredően pedig, hogy a felperes visszakapta az alperestől a korábban részére átadott eszközöket és vagyoni értékű jogokat, a felperesnek nem következett be kára, a szolgáltatások ellenértékét ugyanis nem kellett visszafizetnie az alperes részére.

- [7] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Pfv.V.21.131/2014/8. sorszámú részítéletével a Fővárosi Ítélőtábla megismételt másodfokú eljárásban hozott jogerős részítéletét hatályában fenntartotta.
- [8] Az 1994. márciusi együttműködési megállapodással összefüggésben 1994. március 9. és 1999. november 23. között felmerült és meg nem térült felperesi ráfordításokból eredő kereseti kérelemnek részben helyt adó ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezése folytán megismételt elsőfokú eljárásban a felperes a keresetét módosította, és az alperest kártérítés címén 803.074.574 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni. A kért marasztalás összegéből 319.631.089 forint és járulékai megfizetésére az 1994. márciusi együttműködési megállapodás keretében 1994 és 1999 között felmerült, meg nem térült ráfordítások mint vagyonban bekövetkezett csökkenés címén, 172.633.309 forint és járulékai megfizetésére az 1994. márciusi együttműködési megállapodás alapján az alperesi megrendelésekből eredő, az 1996 és 1999 közötti időszakban jelentkezett üzemi veszteség mint a vagyonban bekövetkezett csökkenés címén, 143.023.800 forint és járulékai megfizetésére az 1999. november 23-i megállapodás 3. pontjában foglaltak alapján tervezett fejlesztések és gyártások elmaradása miatt az 1999. november 23. és 2004. március 31. közötti időszakban felmerült kár mint vagyonban bekövetkezett csökkenés címén, 190.218.276 forint és járulékai megfizetésére pedig a vagyoni értékű jogok és eszközök visszaadása következtében a vagyonában bekövetkezett csökkenés címén tartott igényt. Azzal érvelt, hogy a keresetváltoztatás Pp. 146. § (1) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, mert a korábbi és a módosított keresete ugyanazon jog érvényesítésére irányul, ugyanakkor a keresetváltoztatást kizáró, a Pp.146/A. §-ában, illetve 146/B. §-ában meghatározott okok nem állnak fenn.
- [9] Az alperes érdemi ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a megismételt eljárás tárgyát kizárólag az 1994 és 1999 között felmerült, meg nem térült ráfordításokkal kapcsolatos 175.263.000 forint és járulékai megfizetésére irányuló felperesi követelés képezheti, a módosított keresetben előadott további kérelmek tekintetében a per megszüntetésének van helye, figyelemmel arra, hogy ezek olyan követelések, amelyekre nézve már jogerős döntés született.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 174.262.999 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A lefolytatott bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság az 1994. márciusi együttműködési megállapodás teljesítésével összefüggésben felmerült felperesi ráfordítások összegét 175.263.000 forintban határozta meg azzal, hogy a felperes javára megtérülésként számolta el az 1999. november 23-i kompenzációs megállapodás 4. pontja szerinti eszközátadás keretében a felperesnek visszaadott vagyoni értékű jogok és eszközök 1.000.001 forint összegű, a perben beszerzett aggálytalan igazságügyi műszaki szakértői véleményben megállapított piaci értékét. Erre figyelemmel az alperest a két összeg különbözetének megfizetésére kötelezte azzal, hogy a további kereseti követelések érvényesítésének a perben nem volt helye.

- [11] A másodfokú bíróság jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló, valamint az 1994 és 1999 között meg nem térült ráfordítások címén ezt meghaladóan igényelt 1.000.001 forint és járulécai vonatkozásában a keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta, míg a további kereseti kérelmek tekintetében a pert megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletének e kereseti kérelmeket elutasító rendelkezéseit hatályon kívül helyezte. Kifejtette, hogy az 1994 és 1999 között felmerült ráfordításokkal kapcsolatos kereseti kérelem tárgyában az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő, megalapozott érdemi döntést hozott, a felperes további igényeit viszont az eljárás korábbi szakaszában már jogerősen elbírálták, így azok ítélt dolgot képeznek, ismételt érvényesítésükre tehát nem kerülhet sor.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben az alperest marasztaló rendelkezést meghaladó részében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, míg másodlagosan a jogerős ítélet permegszüntetésre vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [13] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 4. § (1) és (4) bekezdéseit, 5. § (1) és (2) bekezdését, a 6. §-át és 339. § (1) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 2. § (1) és (4) bekezdését, 3. § (2) bekezdését, 8. § (1) és (2) bekezdését, 146. § (1) bekezdését, 213. § (1) bekezdését, 250-254. §-ait és 386/B. §-át.
- [14] Érvelése szerint a bíróság a megismételt eljárásban előterjesztett keresetét - a keresetváltoztatásra vonatkozó szabályokat is megsértve - nem bírálta el teljes körűen. Azt is kifogásolta, hogy az eljárás bíróságok figyelmen kívül hagyták a kiemelt jelentőségű perekre irányadó soron kívüli eljárásra, valamint a per ésszerű időben történő befejezésére vonatkozó szabályokat is. Megjegyezte, hogy mindezekre tekintettel megnyílik a joga a Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló igény érvényesítésére.
- [15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében jogszabálysértésre hivatkozással kerülhet sor. Erre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kellékei tehát a következők: a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat megjelölése, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem, a jogszabálysértés és a megsértett konkrét jogszabály megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése. Ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős határozat több rendelkezése ellen irányul, ezeket a tartalmi kellékeket a kérelemnek mindegyik rendelkezés esetében külön-külön is tartalmaznia kell [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 6. pontok].
- [17] A felperes felülvizsgálati kérelmében a keresetét 1.000.001 forint

és járulékaik tekintetében elutasító jogerős ítéleti rendelkezés kapcsán nem jelölte meg a szerinte fennálló jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhelyet, és nem adta elő a jogorvoslati kérelem indokait sem. A Kúria ezért a jogerős ítéletet ebben a részében érdemben nem vizsgálhatta felül.

- [18] Az így elbírált felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [19] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [20] A keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje a Pp. 229. § (1) bekezdése értelmében kizárja, hogy ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).
- [21] A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a megismételt eljárás során keresetében az 1994 és 1999 között felmerült ráfordításából eredő igényén kívül kizárólag olyan követeléseket kívánt érvényesíteni, amelyeket az eljárás korábbi szakaszaiban már jogerősen elbíráltak, az 1999 és 2004 közötti időszakra követelt eredménykiesés miatti kárigényt ugyanis az elsőfokú bíróság a 9.G.40.865/2011/118. számú ítélet első fokon jogerőre emelkedett rendelkezésével, az 1996 és 1999 közötti időszak tekintetében állított veszteségek miatt és a visszaadott eszközök és vagyoni értékű jogok értékcsökkenésére hivatkozással érvényesített kártérítési igényt pedig a másodfokú bíróság a 10.Gf.40.031/2014/24. számú részítéletével már jogerősen elutasította. Az azonos tényalapból származó ugyanazon jog iránti követelések ugyanis abban az esetben is ítélt dolgot képeznek, ha a felperes a követelések jogcímét esetlegesen máshogyan nevezi meg. A Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakra figyelemmel ezért a másodfokú bíróság a Pp. 251. § (1) bekezdésének és 157. § a) pontjának helyes alkalmazásával rendelkezett e követelések tekintetében a per megszüntetéséről. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése tehát e vonatkozásban nem állapítható meg.
- [22] Az eljárási szabálysértések a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében kizárólag akkor adnak alapot a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatottak az ügy érdemi elbírálására. Az eljárás során kívüli vagy egyébként gyors és hatékony lefolytatását előíró eljárási rendelkezések esetleges megsértése viszont az ügy mikénti eldöntését nem befolyásolja, az ügy érdemi elbírálására nem hat ki, így e szabályok megsértésére hivatkozással a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére kerülhet sor.
- [23] A Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló igényt pedig a per során a felperes nem érvényesített, így az ilyen igény alapját képező esetleges mulasztások vizsgálatára, az ezzel összefüggő jogszabálysértések megállapítására a felülvizsgálati eljárásban nem volt törvényes lehetőség.
- [24] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [25] A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni.
- [26] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. június 2.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró